

STRATEGI FOR BØRN OG UNGE MED HANDICAP OG DERES FAMILIER

2014-2017

Forord

Du sidder nu med strategi for børn og unge med handicap og deres familier gældende for 2014-2017.

Der har ikke tidligere været udarbejdet en overordnet strategi for børn og unge med handicap og deres familier i Københavns Kommunes Socialforvaltning. Derfor er jeg rigtig glad for, at der nu er blevet udviklet en strategi for de kommende års arbejde med udviklingen af området til glæde og gavn for børn og unge med handicap og deres familier.

Strategien henvender sig til politikere, borgere, samarbejdspartnere og medarbejdere i Socialforvaltningen og andre forvaltninger. Strategien skal skabe sammenhæng mellem det daglige arbejde i Socialforvaltningen og de politiske prioriteringer for området og sætte rammen for samarbejdet med børnene og de unge og deres familier.

Strategien skal bidrage til, at børn og unge med handicap og deres familier oplever øget livskvalitet og øget selvhjulpenhed.

God læse- og arbejdslyst!

Jesper Christensen

Socialborgmester

Strategien blev vedtaget af Socialudvalget den xx 2014.

Introduktion

Strategien for børn og unge med handicap og deres familier skal sætte retning for de kommende års udvikling af samarbejdet med børn og unge med handicap og deres familier.

Den primære målgruppe for strategien er de 2.500 børn og unge med handicap og deres familier, som Socialforvaltningen samarbejder med hvert år. Et samarbejde der varierer lige fra bevilling af et hjælpemiddel til børn og unge med handicap og deres familier over forebyggende foranstaltninger til samarbejde med familierne om aflastning eller døgnanbringelse.

Målgruppen er mangfoldig, men fælles for målgruppen er, at børnene og de unge og deres familier har brug for en socialfaglig indsats som følge af barnets og den unges handicap, og derfor er tilknyttet Handicapcenter København. Strategien fokuserer særligt på de børn og unge, som har tilknytning til Børnefamilieenheden i Handicapcenter København. Disse børn og unge og deres familier har ofte komplekse forløb, hvor der indgår mange forskellige aktører, og der er derfor øget behov for koordination, dialog og udvikling af disse forløb.

I FN's Handicapkonvention omfatter personer med handicap:

"Personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre"

(FN's Handicapkonvention, s. 8)

Visioner og målsætninger

Socialforvaltningen arbejder ud fra en række mål og værdier, der blandt andet er formuleret i Socialudvalgets mission og vision og de grundlæggende værdier for hele Københavns Kommune.

Socialudvalgets mission

Vi skal skabe rum for, at alle københavnere, uanset livsvilkår, hver for sig og sammen kan få mulighed for at udfolde og realisere eget potentiale. Vi vil skabe forandring – vi vil skabe rammerne for, at borgerne kan ændre deres liv.

Vi skal arbejde for at modvirke social udstødelse og polarisering af grupper og enkelte borgere; at hjælpe de, der er havnet i en socialt udsat position, til at finde fodfæste igen; og at sikre et værdigt liv for den gruppe af borgere, som af forskellige årsager altid vil være afhængig af andres hjælp.

Socialudvalgets vision

København skal være den by i Danmark, der er bedst til forebyggelse på det sociale område.

Københavnske borgere med særlige behov skal (for)blive en del af "normalsamfundet" og sikres uddannelse og meningsfuld beskæftigelse.

København skal være den by i Danmark, der har størst fokus på udvikling og fremdrift for borgere med særlige behov.

Københavnske borgere med særlige behov skal sikres en god og tidssvarende bolig.

Københavns Kommunes værdigrundlag

Vi arbejder efter fælles værdier:

- Respekt • Ligeværdighed • Dialog • Tillid

De overordnede målsætninger

For børn og unge med handicap og deres familier betyder Socialudvalgets vision og mission, at børnene og de unges udvikling er i fokus. Strategien har derfor ligesom Socialforvaltningens Handicapplan to overordnede målsætninger på længere sigt, der skal sikre en fælles kurs for det enkelte barn og unge og vedkommendes familie på tværs af indsatser og tilbud:

1. Socialforvaltningens indsats skal bidrage til, at barnet og den unge med handicap og vedkommendes familie oplever øget livskvalitet.
2. Socialforvaltningen skal bidrage til, at barnet og den unge med handicap og deres familier oplever øget selvhjulpenhed.

Strategiens fokusområder

Strategien udfoldes indenfor fem overordnede fokusområder, der viser retningen for forvaltningens samarbejde med børn og unge med handicap og deres familier for at understøtte visionerne og de to overordnede målsætninger. De fem fokusområder er:

1. Tidlig indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier
2. God overgang til voksenlivet for unge med handicap
3. Udvikling og kvalificering af Københavns Kommunes tilbudsvifte
4. Styrkede rammer for samarbejde mellem Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap
5. Bedre myndighedsarbejde i Handicapcenter København

Derudover er der defineret et tværgående fokusområde, som rammesætter strategien og har indflydelse på alle ovenstående fokusområder. Det er:

- En mere vidensbaseret udvikling og praksis

Strategien skal være med til at udvikle og forbedre den indsats, vi giver børn og unge med handicap og deres familier. Men det er ikke nok blot at sætte nye aktiviteter i gang. Indsatserne skal også gøre en forskel i forhold til det socialfaglige arbejde med børnene og de unge og deres familier.

For at kunne vurdere om indsatserne gør en forskel, er der fastsat konkrete mål for hvert fokusområde på kortere sigt, så vi løbende kan måle, om vi er på rette vej. Nogle af målene forudsætter et samarbejde mellem flere forvaltninger og eksterne samarbejdspartnere, mens andre mål skal løftes af Socialforvaltningen, for at målene kan opfyldes succesfuldt.

Nedenstående oversigt viser sammenhængen mellem fokusområderne og målene på kortere sigt, der skal føre til, at de overoverordnede målsætninger opnås på længere sigt.

Forandringsteori for området børn og unge med handicap og deres familier:

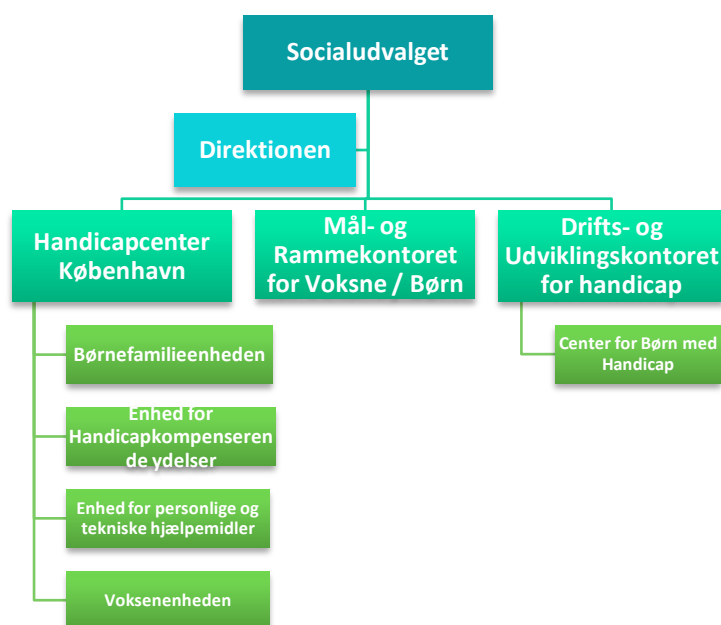
Organisering

Børnehandicapområdet i Socialforvaltningen er organiseret i flere forskellige kontorer og enheder. Det bydækkende myndighedscenter **Handicapcenter København** har ansvaret for myndighedsopgaverne i forhold til børn og unge med handicap og deres familier. **Center for Børn med Handicap** har til opgave at stille døgn- og aflastningspladser til rådighed for børn med forskellige handicap. Derudover varetager **Mål- og Rammekontoret for Børn** den politiske udvikling af området, og **Drifts- og Udviklingskontoret for borgere med Handicap** varetager udviklingen af de kommunale handicaptilbud, herunder Center for Børn med Handicap.

Strategien er vokset nedefra i organisationen ud fra et ønske om en fælles retning for udviklingen af området. Strategien er således blevet til med input fra blandt andet medarbejdere og ledere fra Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap. Derudover har forældre og bruger- og pårørende repræsentanter udpeget af hhv. Forældrerådet på Handicapcenter København og Handicaprådet haft mulighed for at kommentere på fokusområderne og aktiviteterne.

Strategien er udarbejdet i samarbejde mellem Mål- og Rammekontoret for Voksne, som indtil primo 2014 var ansvarlig for den politiske udvikling af børnehandicapområdet, Handicapcenter København, Drifts- og Udviklingskontoret for borgere med Handicap og Center for Børn med Handicap. Alle parter er ansvarlige for, at strategien føres ud i livet og at målene nås. Mål- og Rammekontoret for Børn har ansvar for opfølgningen på de mål, der er fastsat i strategien.

Organiseringen af området for børn og unge med handicap og deres familier er illustreret i nedenstående figur.

FOKUSOMRÅDE 1: Tidlig indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier

---

Tidlig indsats handler om et samarbejde mellem Socialforvaltningen og børn og unge med handicap og deres familier, der baserer sig på en proaktiv socialfaglig indsats i stedet for en sen og reaktiv indsats. Tidlig identifikation og handling i forhold til en forebyggende indsats for og omkring barnet og dets familie skal være i centrum.

Der kan skelnes mellem to betydninger af tidlig indsats:

1. Tidlig indsats i forhold til tidlig opsporing og udredning, så barnet og den unge tidligt får en diagnose, der kan handles på.
2. Iværksættelse af foranstaltninger på et rettidigt tidspunkt i barnets og den unges liv, så foranstaltningerne bliver mindst mulig indgribende for barnet og den unge og familien.

Begge betydninger af begrebet tidlig indsats indgår i dette fokusområde.

En væsentlig forudsætning i begge former for tidlig indsats er, at Socialforvaltningen får kendskab til børn og unge med handicap så tidligt som muligt, så der er mulighed for at hjælpe enten i form af råd og vejledning eller iværksættelse af foranstaltninger. Det betyder, at vi skal sikre, at de professionelle omkring barnet og familien har viden om de forskellige funktionsnedsættelser. Det drejer sig typisk om personale i dagpleje, vuggestuer, børnehaver, sundhedsplejen og indskolingslærere samt lærere generelt.

En anden vigtig forudsætning for den tidlige indsats er, at der etableres et godt og konstruktivt samarbejde med familierne. Familierne udgør en væsentlig ressource i børnenes og de unges liv. Familien og/eller netværket omkring barnet er ofte centrale i forhold til at finde gode og holdbare løsninger for barnet og den unge.

Socialforskningsinstituttet, SFI, har i 2012 lavet en dansk undersøgelse, som viser, at dét at få et barn med handicap imidlertid kan være en direkte årsag til, at forældrene flytter fra hinanden. Derfor er det vigtigt, at forældre til børn med handicap reelt får den hjælp og støtte, som de har behov for.

Familien skal sikres hjælp til selvhjælp, og der skal sørges for det rette niveau af støtte tidligt i forløbet, idet erfaring viser, at det kan fastholde barnet længere i eget hjem og dermed udskyde eller helt forhindre en døgnanbringelse. Undersøgelser viser, at borgere med intellektuelle funktionsnedsættelser og/eller adfærdsmæssige problemstillinger har større risiko for at miste kontakten til deres forældre og andre nærtstående familiemedlemmer end borgere med andre typer

af handicaps (Bengtsson: 2006). Ved at familier til børn med handicap, herunder børn med intellektuelle funktionsnedsættelser og/eller adfærdsmæssige problemstillinger, tilbydes en tidlig socialfaglig indsats, ønsker Socialforvaltningen at bidrage til, at familierne kan fastholde kontakten.

Undersøgelser viser ligeledes, at det har stor betydning for barnets og den unges udviklingsmuligheder, at forældrene deltager i barnets og den unges træning. Ved at iværksætte en rettidig indsats, så forældrene modtager det rette niveau af støtte, information og viden, ønsker vi at skabe et samarbejde, hvor forældrene støttes til at tage aktiv del i barnets eller den unges træning, så barnet og den unge får de optimale udviklingsmuligheder i hjemmet.

For at den tidlige indsats skal lykkes, skal Socialforvaltningen være inviterende og samarbejde både med samarbejdspartnere og familierne.

Mål for fokusområdet

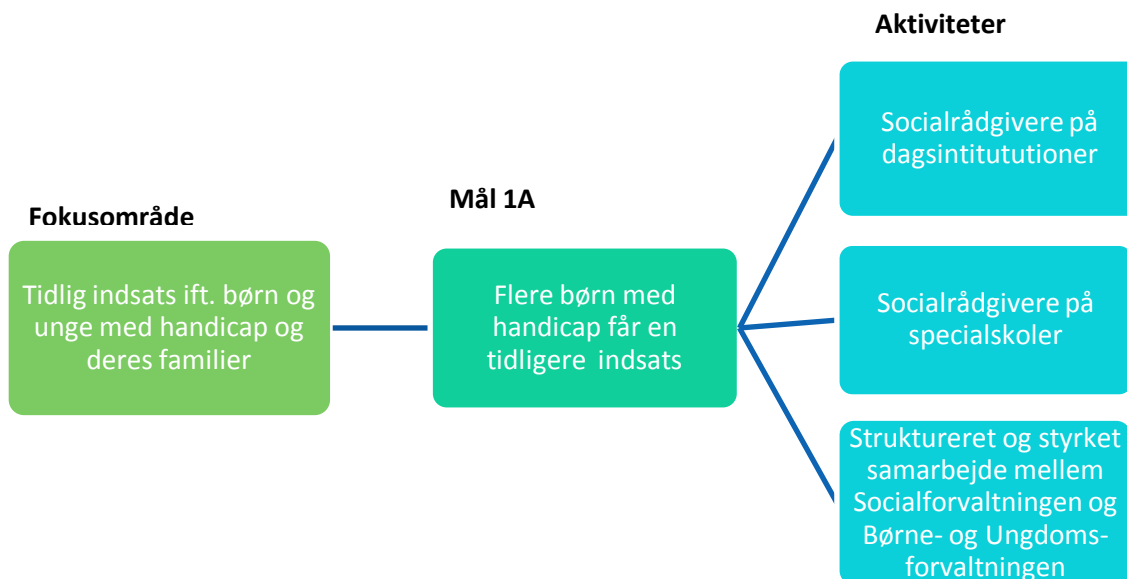
Der er fastsat to mål for Socialforvaltningens tidlige indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier. Det første mål er:

Mål 1A: Flere børn med handicap får en tidligere indsats
Sådan måler vi: Gennemsnitsalderen for udredning/§50-undersøgelse af børn og unge med handicap i Handicapcenter København skal være faldende.

Handicapcenter Københavns myndighedsindsats går i gang, så snart barnet eller den unge får en diagnose. Derfor ønsker Socialforvaltningen at samarbejde med dem, som møder børnene og de unge til daglig, så der sikres en tidligere opsporing, udredning og diagnosticering. Målet er ikke, at flere børn og unge fremover diagnosticeres, men derimod at de børn og unge, der har et særligt behov for støtte, tidligt opspores og eventuelt diagnosticeres, så de kan få den rette hjælp og støtte. Dette er også en målsætning, der arbejdes med i forhold til forvaltningens indsats overfor socialt udsatte børn og unge, ligesom det også er et fokusområde i Københavns Kommunes tværgående Børnepolitik.

Det er vigtigt, at der er tilknyttet socialrådgiverne i dagsinstitutionerne, og at socialrådgiverne ikke kun har fokus på social udsathed, men også har viden til tidlig opsporing af handicap hos børnene i dagsinstitutioner. Derudover skal der tilknyttes skolesocialrådgiver til specialskolerne, så der kommer fokus på sociale problemstillinger hos børn og unge med handicap og deres familier ligesom hos børn og unge i alment skolerne i København. Endelig vil Socialforvaltningen styrke samarbejdet generelt med Børne- og Ungdomsforvaltningen i forhold til den tidlige indsats.

Figuren nedenfor illustrerer den årsag-virkningskæde, der arbejdes ud fra for at nå målet.

På den baggrund ønsker forvaltningen med strategien at iværksætte følgende nye aktiviteter:

AKTIVITET

Socialrådgivere i daginstitutioner

Det er dokumenteret, at tilstedeværelsen af socialrådgivere i daginstitutioner fremmer en tidlig opsporing og indsats i forhold til socialt udsatte børn. Dette skyldes, at daginstitutionerne og de sociale myndigheder får øget kendskab til hinandens fagområder og handlemuligheder. Socialrådgiverne kan med fordel også have fokus på funktionsnedsættelser og særlige behov hos børnene, så socialrådgiverne kan bidrage til en tidlig opsporing af eventuelle handicap hos børnene. Derfor er det vigtigt med faglig opkvalificering af de socialrådgivere, der er tilknyttet daginstitutionerne, så socialrådgiverne har kendskab til de forskellige funktionsnedsættelser, og hvordan de kommer til udtryk. Endvidere kan der være behov for en tidligere koordinering af den samlede indsats i forhold til barnet og familien, hvor socialrådgiverne kan være med til at kvalificere samarbejdet mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen. Dette er også relevant for børn på specialdaginstitutioner og deres familier, hvorfor Socialforvaltningen også vil arbejde på at få en socialrådgiver tilknyttet specialdaginstitutionerne.

AKTIVITET

Socialrådgivere tilknyttet specialskoler

Der er ansat skolesocialrådgivere på skolerne i Købehavns Kommune som led i den forebyggende indsats i forhold til socialt udsatte børn og unge, men der er ikke pt.

etableret samme tilbud på specialskolerne. Effekten af skolesocialrådgiverordningen har bl.a. været, at kvaliteten af skolernes underretninger til børnefamilieenhederne er øget, fordi socialrådgiveren kan vejlede lærerne i forhold til den enkelte underretning, at elevernes fraværsprocent er faldet, at samarbejdet mellem skoler, børnefamilieenheder og familier er forbedret. Børnehandicapområdet er karakteriseret ved et meget stort samarbejde med specialområdet i Børne- og Ungdomsforvaltningen, og dette samarbejde mellem forvaltningerne omkring børnene og de unge kan understøttes yderligere ved, at der bliver tilknyttet en socialrådgiver til specialskolerne. Socialrådgiveren kan have fokus på de børn og unge med handicap, som har skoleværing eller på anden vis mistrives i skolen og kan samtidig være med til at vejlede familierne i forhold til de forskellige ydelser i Handicapcenter København.

AKTIVITET

Struktureret og styrket samarbejde mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen

I forlængelse af programmet "Bedre samarbejde mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen" har de to forvaltninger lavet en afdækning af snitfladeudfordringer mellem de to forvaltninger i forhold til børn og unge med handicap 0-25 år. På baggrund af afdækningen vil de to forvaltninger fremadrettet arbejde med løsninger, der skal være med til at sikre en helhedsorienteret indsats for børn og unge med handicap og deres familier på tværs af forvaltningerne. En klar rollefordeling skal sørge for, at børn og unge med handicap og deres familier får en hurtigere og målrettet indsats, hvormed samarbejdet kan være med til at styrke den tidlige indsats.

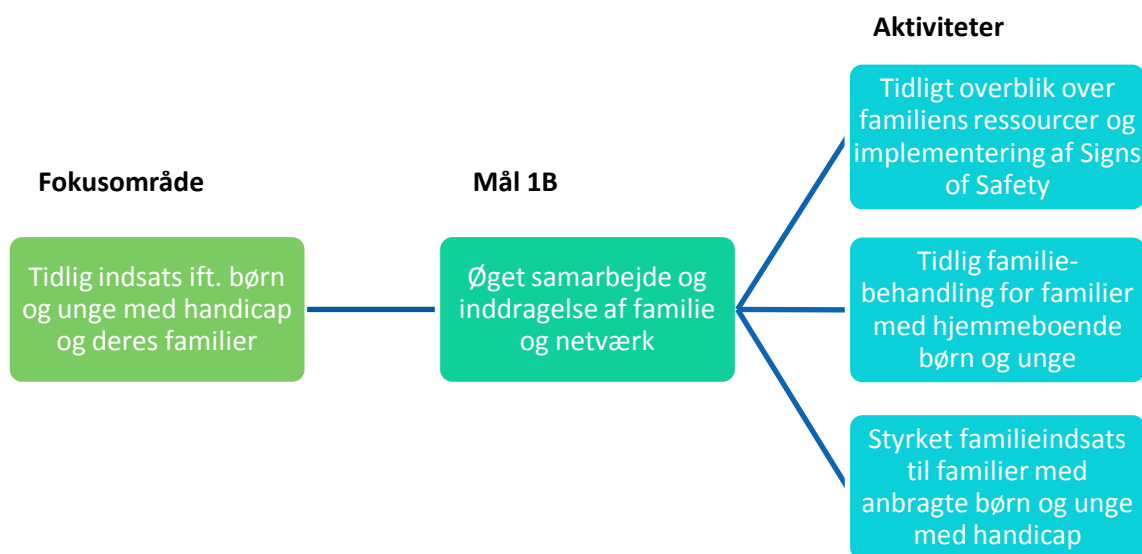
Mål 1B: Øget samarbejde med og inddragelse af familie og netværk *Sådan måler vi: Børn og unge med handicaps anbringelsestid reduceres.*

En vigtig forudsætning for en tidlig indsats er, at Socialforvaltningen har et tæt og godt samarbejde med familierne, så familierne oplever at få de nødvendige redskaber til at leve med et barn med handicap. Forvaltningen ønsker derfor at arbejde for øget samarbejde med og inddragelse af familie og netværk. Aktiv inddragelse af forældrene er en del af de fleste aktuelle evidensprogrammer, og det er påvist i flere forskningsprojekter, at en aktiv, inddragende og undervisende indsats over for forældre bidrager positivt til barnets/den unges udvikling af øget selvhjulpenhed og livskvalitet.

Socialforvaltningen vil tidligt danne sig et overblik over familiens ressourcer og i samarbejde med familien afdække deres konkrete behov for støtte og vejledning, således at de er afstemt efter familiernes ressourcer og overskud.

I tilknytning til det nye familiehus, som er beskrevet under udviklingen af tilbudsviften, vil forvaltningen sætte ind med familiebehandling i Handicapcenter København og familieindsats i Center for Børn med Handicap. Både familiebehandling og -indsats skal ses i forlængelse af, at Socialforvaltningen ønsker en inddragende og ressourceorienteret tilgang til familierne. Familiebehandlingen forventes på den baggrund at udskyde behovet for døgnanbringelser, og familieindsatsen forventes at skabe tidligere hjemgivelser fra døgntilbud, idet familierne gennem forebyggende foranstaltninger og råd og vejledning kan sættes i stand til i større grad at håndtere de udfordringer i dagligdagen, der kan være forbundet med at have et barn med handicap i familien.

Figuren nedenfor illustrerer den årsag-virkningskæde, der arbejdes ud fra for at nå målet.

På den baggrund ønsker forvaltningen med strategien at iværksætte følgende nye aktiviteter:

AKTIVITET

Tidligt overblik over familiens ressourcer og implementering af Signs of Safety

For at sikre en tidlig og individuel målrettet indsats vil Børnefamilieenheden i Handicapcenter København danne sig et overblik over familiens ressourcer, så

samarbejdet og den socialfaglige indsats er tilpasset familiens ressourcer og behov. Børnefamilieenheden vil i den forbindelse implementere den socialfaglige metode Signs of Safety, som hviler på et anerkendende, ressource- og løsningsfokuseret grundlag. Ved hjælp af metoden skabes der et overblik over familiens aktuelle situation, og hvad der skal ske af forandringer i familien, således at familien kan opretholde et positivt familieliv. Signs of Safety-metoden har fokus på at involvere og opnå et reelt samarbejde med forældrene i alle led i myndighedsarbejdet. Metoden lægger vægt på at invitere forældrene og netværk til at bidrage aktivt i forhold til at finde egnede løsningsforslag på de udfordringer, der er i forhold til barnet og den unge. Erfaringerne med metoden fra Børnefamiliecenter København har blandt andet vist, at foranstaltningerne har en bedre effekt, når familierne selv er med til at definere problemer, ressourcer og de mål, der skal arbejdes med. Metoden er blevet tilpasset, så den tager udgangspunkt i familier til børn og unge med handicap. Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap undervises i Signs of Safety, og der skal ske løbende supervision efter metoden, som skal understøtte implementeringsprocessen.

AKTIVITET

Tidlig familiebehandling i Handicapcenter København for familier med hjemmeboende børn og unge med handicap

Gennem en tidlig forebyggende familiebehandling i hjemmet for familier med hjemmeboende børn med handicap, ønsker forvaltningen at understøtte familiernes ressourcer og dermed rustes familierne til bedre at kunne håndtere de udfordringer, som kan udspringe af at have et barn med handicap. Ved at understøtte familiernes ressourcer forventes antallet af anbringelser, der opstår som følge af, at familien ikke oplever at kunne mestre udfordringerne, at kunne nedbringes. På længere sigt forventes indsatsen desuden at have en afsmittende effekt på børnene i form af øget selvhjulpnehed gennem deres liv.

AKTIVITET

Styrket familieindsats i Center for Børn med Handicap til familier med anbragte børn og unge med handicap

En styrket familieindsats med udgangspunkt i familiernes ressourcer vil gøre familierne mere selvhjulpne. Familieindsatsen i Center for Børn med Handicap vil bestå af forskellige ydelser, som kan tilbydes forældre, så de bliver bedre rustet til at håndtere de udfordringer, der kan være forbundet med at have et barn med handicap. Familieindsatsen kan således bestå af arrangementer, hvor forældre til børn og unge med handicap kan mødes med andre forældre i samme situation med

henblik på at blive orienteret om og/eller drøfte specifikke problemstillinger. Familieindsats kan ligeledes bestå af rådgivning og vejledning i hjemmet, hvor forældrene eksempelvis kan tilbydes vejledning ved anvendelse af bestemte pædagogiske metoder og indretning af hjemmet med mere. I nogle tilfælde vil den styrkede familieindsats kunne betyde, at det ikke længere vil være nødvendigt at have barnet i aflastning eller anbragt på et døgntilbud.

FOKUSOMRÅDE 2: God overgang til voksenlivet for unge med handicap

---

Overgangen til voksenlivet byder på mange nye muligheder for de unge. De skal træffe beslutninger om, hvor de vil bo, om de skal tage en uddannelse eller arbejde, og hvad de ønsker at lave i deres fritid. Det er vigtigt, at de unge klædes bedst muligt på til at tage disse beslutninger og nye skridt. De nye muligheder kan både opleves som spændende, men også udfordrende for de unge. Det handler derfor om at støtte de unge bedst muligt, så de bliver i stand til at takle de udfordringer som ungdoms- og voksenlivet måtte bringe. Unge med handicap har – ligesom andre unge – i høj grad behov for støtte fra deres familie. Familien kan være en uvurderlig hjælp for den unge, når den unge skal tage de første skridt på vej ind i voksenlivet.

En nyere undersøgelse viser, at unge med handicap i aldersgruppen 16-25 år har øget risiko for at udvikle psykiatriske tillægsdiagnoser. Det er dermed vigtigt, at der bliver skabt en tryk og god overgangsperiode, som tager højde for de præmisser og omstændigheder, der gør sig gældende for den enkelte, samt at den unge og dennes familie føler sig hørt, orienteret og i gode hænder.

Derfor vil Socialforvaltningen tidligt samarbejde med de unge og deres familier omkring de unges videre livsforløb og deres voksenliv, så de unge og deres forældre oplever, at der bliver handlet proaktivt, og så de unge og deres familier kan forberede sig på den unges voksentilværelse.

Mål for fokusområdet

Der er fastsat følgende mål for Socialforvaltningens indsats i forhold til at sikre en god overgang til voksenlivet for unge med handicap:

Mål 2A: Flere unge får en smidig og koordineret overgang fra unge- til voksentilværelsen

Sådan måler vi: Øget tilfredshed blandt unge og deres forældre med overgangen for den unge fra unge- til voksentilværelsen.

For at skabe det optimale samarbejde omkring den unges overgang til voksenlivet er det vigtigt, at de mange aktører, der er ind over overgangsforløbet, er med til at understøtte en sammenhængende indsats, så den unge kan komme godt i gang med voksenlivet. Indsatsen skal funderes i et godt kendskab til den unge og dens familie og netværk. Denne indsats skal startes i god tid inden det 18. år, og det er vigtigt, at 17.2-samtalen bliver gennemført til tiden. Når den unge bliver 18 år, ændres den unges vilkår, idet den hjælp og støtte, som den unge har behov for, bliver bevilget ud fra en anden bestemmelse i loven. Internt i forvaltningen

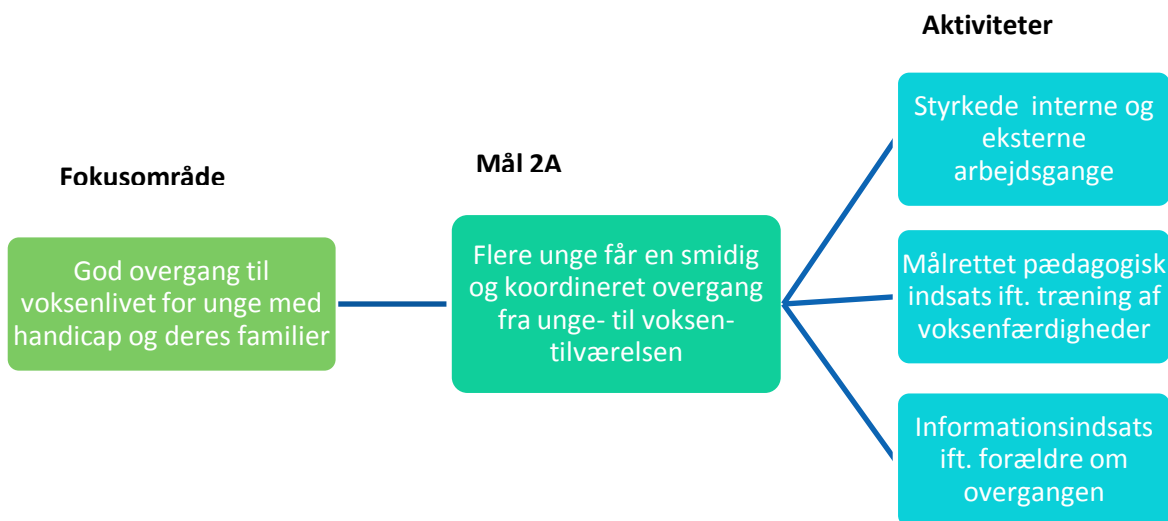
overgår den unge fra Børnefamilieenheden til Voksenenheden i Handicapcenter København, og for nogle unges vedkommende flytter de fra døgntilbud på børneområdet til botilbud på voksenområdet. I forhold til samarbejdet med andre forvaltninger er der særligt snitflader til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, hvor der skal sikres en tidlig overlevering af relevante oplysninger – særligt i de sager, hvor den unge må forventes at skulle have en førtidspension – således at Jobcentret så hurtigt som muligt kan komme i gang med at behandle sagen, så den unge har et forsørgelsesgrundlag fra det tidspunkt, hvor den unge bliver 18 år. Endvidere er der snitflader til Børne- og Ungdomsforvaltningen, idet det også skal sikres, at der er en uddannelsesplan for den unge med fx en STU (særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse). Derfor handler en god overgang til voksenlivet også om, at Socialforvaltningen internt og i samarbejde med andre aktører kan sikre organisatorisk sammenhæng og gode, velforberedte overgange i indsatsen for den unge med handicap.

Samtidig er det som tidligere nævnt centralt, at de unge og deres familier forberedes på overgangen. Voksenlivet byder på en stor grad af selvbestemmelse og medbestemmelse for de unge, hvilket de unge skal trænes i at mestre. Derfor skal der skabes en målrettet pædagogisk indsats i forhold til at støtte den unge bedst muligt til voksenlivet, så den unges voksenliv bliver præget af så stor selvstændighed som muligt.

Derudover er det væsentligt at medtænke information til forældrene om overgangen, så de er klædt på til at støtte deres barn og takle de muligheder og udfordringer, som ungdomsårene stiller de unge overfor. Socialstyrelsen pointerer, at erfaringer viser, at forudsætningen for et godt samarbejde mellem pårørende og personale i kommunen afhænger af, om der er tilstrækkelig information og tydelighed omkring parternes roller, ansvar og muligheder for indflydelse. Socialforvaltningen ønsker derfor at arbejde målrettet på at skabe en grundig informationsindsats, så den unges familiemedlemmer får de nødvendige redskaber til at bakke op om den unge i overgangen til voksenlivet.

Figuren nedenfor illustrerer den årsag-virkningskæde, der arbejdes ud fra for at nå målet.

På den baggrund ønsker forvaltningen med strategien at iværksætte følgende nye aktiviteter:

AKTIVITET

Styrkede interne og eksterne arbejdsgange

Der er behov for at styrke de interne arbejdsgange i Handicapcenter København i forhold til overgangen til voksenlivet for unge med handicap. Der skal udvikles og løbende fastholdes fokus på en klar proces vedr. overgangen for de unge mellem Børnefamilieenheden og Voksenenheden. Der skal ske løbende opdatering af et prognoseredskab i forhold til børnenes og de unges livsforløb, så Voksenenheden tidligere end i dag bliver holdt orienteret om de unges livsforløb, herunder en opmærksomhed i forhold til de unge, som får behov for et botilbud på voksenområdet, så Voksenenheden proaktivt kan finde et passende tilbud til den unge, når vedkommende fylder 18 år.

Derudover er der behov for at styrke de eksterne arbejdsgange og samarbejdet med Børne- og Ungdomsforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen med fokus på de unges overgang og deres differentierede behov.

De styrkede interne og eksterne arbejdsgange skal sikre, at Socialforvaltningen og andre forvaltninger tidligere kender den unges livsforløb og dermed hvad der skal ske i forbindelse med unges overgang til voksenlivet. Samtidig kan et tidligt

samarbejde og dialog med den unge og vedkommendes ønsker til fremtiden være med til at forberede den unge på overgangen og det nye liv, der venter som voksen.

AKTIVITET

Målrettet pædagogisk indsats ift. træning af voksenfærdigheder

Den unge skal forberedes på voksentilværelsen. De børn og unge, der er tilknyttet Center for Børn med Handicap, har forskellige forudsætninger. Det betyder, at det også vil være forskelligt, hvordan de bedst forberedes og kvalificeres til voksenlivet. Center for Børn med Handicap vil skabe øget fokus på, hvordan de unge bedst støttes i denne periode af deres liv, hvor de unge kan være ekstra sårbare også overfor psykiske belastninger. Centret vil i den forbindelse skabe et tæt samarbejde med voksentilbuddene, så der bliver skabt en øget dialog mellem børne- og voksentilbuddene, der skal styrke børnetilbuddenes viden om, hvordan de bedst forbereder de unge til voksenlivet. En tæt kontakt og et godt samarbejde kan fx etableres ved, at medarbejdere fra Center for Børn med Handicap kommer i praktik på botilbud på voksenområdet og dermed kan få indsigt i, hvordan de unge bedst muligt opnår relevante voksenkompetencer.

AKTIVITET

Informationsindsats ift. forældre til unge med handicap vedr. overgangen

Der skal ske en afstemning af forventninger med forældre til unge med handicap om overgangen, både hvad angår de ændrede vilkår som følge af, at den unge overgår til at høre under voksenbestemmelserne samt i forhold til forældrenes rolle fremadrettet. Derfor udarbejder Socialforvaltningen en informationspjece og afholder halvårlige gå-hjem-møder om overgangen for forældre til børn med handicap, således at information om overgangsprocedurer gøres tydeligere for forældrene.

FOKUSOMRÅDE 3: Udvikling og kvalificering af tilbudsviften

Socialforvaltningen har gennemført en analyse af den tilbudsvifte, som kommunen aktuelt stiller til rådighed over for børn og unge med handicap samt deres familier. Analysen viser, at forvaltningens egen tilbudsvifte til børn og unge med handicap de senere år ikke har udviklet i takt med fx udviklingen af tilbudsviften for socialt udsatte børn og unge.

Analysen har desuden vist, at Socialforvaltningen køber en del tilbud på eksterne pladser til børn og unge med handicap, i særdeleshed dagbehandlingspladser, som forvaltningen ikke selv driver i tilstrækkelig grad. Blandt andet som følge af det manglende fokus på udvikling af forvaltningens egen tilbudsvifte, som ovenfor beskrevet.

Socialforvaltningen skal sikre sig, at de ydelser, forvaltningen tilbyder børn og unge med handicap, er baseret på den aktuelt bedst tilgængelige viden. Forvaltningen ønsker at skabe et øget fokus på at udvikle og oprette flere interne tilbud til børn og unge med handicap og deres familier for at styrke den helhedsorienterede indsats. Fordelen ved at have flere tilbud inden for kommunen er også, at vi nemmere kan stille krav til udvikling og kvalitet i tilbuddene fx i forhold til tiltag som forandringskompasser, akkreditering og det vidensbaserede metodearbejde.

Socialstyrelsen har i forbindelse med et projekt omhandlende kvalificering af indsatsen over for familier med børn med handicap (KIFA) pointeret, at der er behov for at styrke netværk og samarbejde mellem involverede fagfolk, hvis kvaliteten i de indsatser, som børn med handicap og deres familier modtager, skal højnes. Derfor ønsker forvaltningen at skabe et tættere samarbejde mellem forebyggelse og anbringelse. På tilbudssiden arbejdes der målrettet på at skabe indsatser, som bygger på den aktuelt bedst tilgængelige viden, samtidig med, at der er oparbejdet en stor viden om de forskellige målgrupper, og hvilke metoder der skaber de bedste udviklingsbetingelser for målgrupperne. Ved at inddrage relevante fagpersoners viden om forebyggende indsatser, ønsker forvaltningen at skabe en mere helhedsorienteret, vidensbaseret og ikke mindst koordineret indsats.

Mål for fokusområdet

Der er fastsat følgende mål for Socialforvaltningens indsats i forhold til udvikling og kvalificering af tilbudsviften:

Mål 3A: Etablere flere interne tilbud til børn og unge med handicap og deres familier

Sådan måler vi: Der skal etableres flere interne tilbud både i forhold til antal pladser og ydelsesområder.

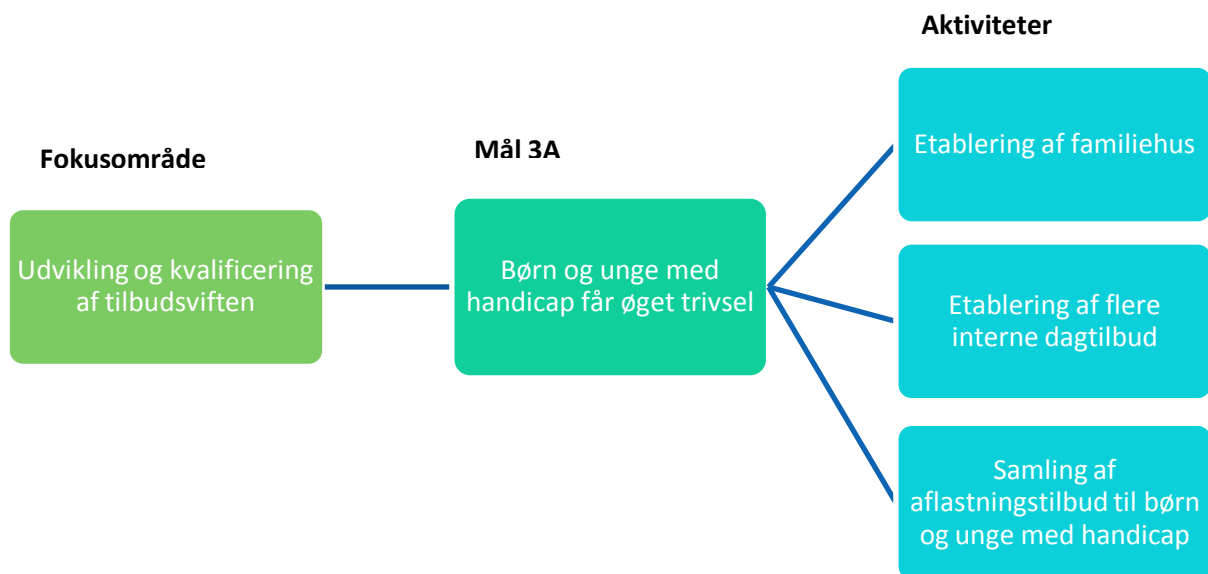
Mange familier til børn og unge med handicap kommer i en krisesituation, når de får et barn med handicap, og de har behov for råd og vejledning. Derfor etableres der et familiehus, der skal danne udgangspunktet for introduktion, kurser, vejledning og rådgivning af familier til børn og unge med handicap.

Forvaltningen ønsker derudover at skabe et øget fokus på at udvikle og oprette flere interne tilbud til børn og unge med handicap og deres familier for at styrke den helhedsorienterede indsats i forhold til målgruppen. Forvaltningen vil i første omgang have fokus på etablering af interne dagbehandlingstilbud, da det er vigtigt, at den indsats, der ydes på barnets dagbehandlingstilbud, tænkes sammen med andre foranstaltninger, så som den støtte og vejledning, som familien får og den indsats, som barnet eksempelvis modtager på aflastnings- eller døgninstitution.

Som nævnt under fokusområde 2 kan overgangen til voksenlivet for mange unge skabe en øget grad af psykisk belastning. Forvaltningen ønsker derfor, at skabe en fleksibel og individuelt tilrettelagt indsats, som giver børn og unge de bedste forudsætninger for at skabe et voksenliv, der er præget af så stor grad af selvbestemmelse som muligt. Derfor vil forvaltningen afklare, om der er behov og mulighed for at etablere ungepladser på udvalgte døgninstitutioner, så de unge, der er for psykisk sårbare til at overgå til et voksentilbud, når de fylder 18 år, har mulighed for at blive på døgninstitutionen.

Endelig ønsker forvaltningen at udvikle aflastningstilbuddene i Center for Børn med Handicap, herunder at sikre gode fysiske rammer for børnene og de unge.

Figuren nedenfor illustrerer den årsag-virkningskæde, der arbejdes ud fra for at nå målet:

På den baggrund ønsker forvaltningen med strategien at iværksætte følgende nye aktiviteter:

AKTIVITET

Etablering af familiehus for familier til børn og unge med handicap

I familiehuset er det målet at skabe en base for familier til børn og unge med handicap, hvor der er fokus på formidling af handicapfaglig viden, og hvor der ydes råd og vejledning samt familiebehandling til børn, unge og deres familier.

Indsætterne i familiehuset skal understøtte samarbejdet med familierne og være med til at støtte familierne i selv at blive i stand til at skabe en hverdag med forudsigelige og trygge rammer. Familiehuset skal således danne rammen for en helhedsorienteret indsats for familier til børn og unge med handicap. På den måde støtter aktiviteten op om fokusområderne tidlig indsats og bedre myndighedsarbejde og vil være en markant kvalitetsforbedring af Københavns Kommunes tilbud til familier med børn og unge med handicap.

AKTIVITET

Etablering af flere interne dagbehandlingstilbud

En gennemgang af dagbehandlingspladserne viser, at langt størstedelen købes eksternt. Socialforvaltningen vil derfor afklare, om det er muligt at omlægge pladserne, så der oprettes flere interne dagbehandlingspladser frem for, at forvaltningen skal ud og købe dem eksternt. Fordelen ved at have flere dagbehandlingspladser inden for kommunen er, at vi kan stille krav i forhold til

tiltag som eksempelvis forandringskompas og vidensbaseret metodearbejde, jf. afsnit om vidensbaseret udvikling og praksis.

Endvidere vil Socialforvaltningen gerne i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejde på at etablere alternative undervisningstilbud på børnehandicapområdet, fx mere fleksible tilbud, hvor der kan købes en dagbehandlingspakke til barnet og familien, imens barnet går i specialskole. Fordelen vil være, at barnet oplever færre skoleskift, og behandlingsdelen kun bliver så omfattende, som formålet tilsiger.

AKTIVITET

Samling af aflastningstilbud til børn og unge med handicap

I dag er aflastningspladserne i Center for Børn med Handicap fordelt på to selvstændige lokaliteter. Socialforvaltningen ønsker at lægge aflastningstilbuddene sammen for at sikre en mere effektiv ressourceudnyttelse og en højere kvalitet for børnene i aflastningstilbuddene med fokus på vidensbaseret pædagogisk indsats. De nye rammer for aflastningstilbuddet forventes at være klar til indflytning medio 2015. I de nye fælles rammer for aflastning til børn og unge med handicap er der i højere grad mulighed for at tage hensyn til det enkelte barns/unges behov og udviklingsbetingelser uanset handicap. Sammenlægningen vil ligeledes betyde et mere fleksibelt samarbejde med Handicapcenter København, når der opstår behov for akutaflastning. Forældre kan have behov for akutaflastning, hvis der eksempelvis opstår akut sygdom i familien, eller hvis barnet/den unge pludselig ændrer adfærd.

FOKUSOMRÅDE 4: Styrkede rammer for dialog mellem Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap

---

Fokusområdet vedrørende styrkede rammer for dialog mellem Handicapcenter København som myndighed og Center for Børn med Handicap som udfører handler om at sikre en fælles forståelse for den socialfaglige indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier. En fælles forståelse skal være med til at sikre en fælles faglig retning for arbejdet med børnene og de unge og deres familier.

Kvaliteten af de to aktørers arbejde er tæt forbundne, idet forudsætningen for at levere en indsats, der hjælper det enkelte barn eller den enkelte unge og deres familier, er et myndighedsarbejde af en høj socialfaglig kvalitet.

Det er derfor afgørende, at der foreligger klare rammer, så børnene og de unge og deres familier oplever en individuel, veltilrettelagt og koordineret indsats. Derfor må vi se på de forskellige samarbejdsprocesser mellem myndighed og udfører og sikre en god dialog. Dermed kan vi sikre udførelsen af rettidige mindst indgribende foranstaltninger, der er fagligt sammenhængende og udviklende gennem enheder med specialiserede faglige tilgange.

Udførelsen af rettidige mindst indgribende foranstaltninger kan eksempelvis betyde, at en døgnanbringelse kan udskydes, eller at et barn kan hjembringes til sine forældre efter en periode i aflastning eller på døgntilbud. Dermed kan styrkede rammer for dialog og samarbejde mellem myndighed og udfører være med til at understøtte målsætningerne om, at børn og unge med handicap og deres familier bliver mere selvhjulpne og får øget livskvalitet

Mål for fokusområdet

Der er fastsat følgende mål for Socialforvaltningens indsats i forhold til styrkede rammer for dialog mellem myndighed og udfører:

Mål 4A: Børn og unge med handicap og deres familier får en koordineret indsats fra Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap

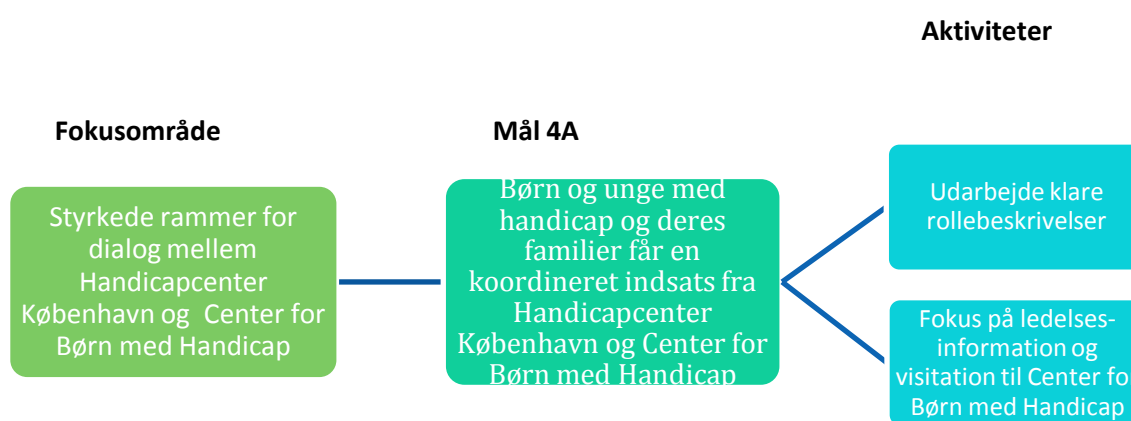
Sådan måler vi: Øget tilfredshed blandt børn og unge med handicap og deres familier, der er tilknyttet Børnefamilieenheden i Handicapcenter København, og som samtidig er visiteret til Center for Børn med Handicaps tilbud.

En koordineret socialfaglig indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier skal sikres gennem en styrket dialog mellem myndighed og udfører.

Det er vigtigt, at der er klare rollebeskrivelser, så det er tydeligttydeligt, hvem der gør hvad i forhold til børnene og de unge og deres familier.

Derudover er der behov for konkrete tiltag i forhold til ledelsesinformation og prognoseredskab, så vi blandt andet kan sikre bedst mulig udnyttelse af kapaciteten i Center for Børn med Handicap og sikre et klart visitationsgrundlag, så børnene og de unge får det tilbud, der bedst matcher deres behov.

Figuren nedenfor illustrerer den årsag-virkningskæde, der arbejdes ud fra for at nå målet:

På den baggrund ønsker forvaltningen med strategien at iværksætte følgende nye aktiviteter:

AKTIVITET

Udarbejde klare rollebeskrivelser

Der skal udarbejdes fælles processer og beskrivelser af, hvem gør hvad hos myndighed og udfører. Dialogen og samarbejdet om borgeren skal faciliteres gennem omsorgssystemet CSC Social, hvorfor der skal udarbejdes klare retningslinjer for, hvordan dialogen omkring barnet og den unge foregår i omsorgssystemet CSC Social. Der skal i den forbindelse være en afdækning af opgaver mellem Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap og en afklaring af, om opgaverne er fordelt mest hensigtsmæssigt. Eksempelvis en vurdering af om ansvaret for belægningsprocenten er fordelt mest hensigtsmæssigt, når den ligger i visitationen handicapcentret.

Øget fokus på ledelsesinformation og visitationen til Center for Børn med Handicap

For at sikre en hurtig og effektiv indsats til gavn for børn og unge med handicap og deres familier, skal Børnefamilieenheden i handicapcentret udvikle et koncept for ledelsesinformation på området. Ledelsesinformationen skal give et overblik over, hvordan børnesammensætningen udvikler sig ift. alder, diagnoser, anbringelser og forebyggende foranstaltninger. Dette overblik skal videreformidles til Center for Børn med Handicap, så de kan udvikle relevante fagligt sammenhængende enheder, der er tilpasset det aktuelle og fremtidige behov for specialiserede faglige indsatser.

FOKUSOMRÅDE 5: Bedre myndighedsarbejde i Handicapcenter København

---

En forudsætning for at levere en indsats, der hjælper det enkelte barn eller den enkelte unge med handicap, er, at vi udfører myndighedsarbejde af en høj kvalitet.

Der er flere perspektiver, der skal medtænkes i myndighedsarbejdet. Særligt det socialfaglige og juridiske perspektiv er afgørende for et myndighedsarbejde af en høj kvalitet.

Handicapcenter København har i de senere år haft meget fokus på at overholde lovgivningen og hjemtage statsrefusion på korrekt grundlag, hvilket har affødt en væsentlig kvalitetsstigning i sagsarbejdet, særligt hvad angår det juridiske perspektiv. Det har dog kostet på samarbejdet og dialogen med familier til børn og unge med handicap. Familierne har især oplevet øget dokumentationskrav, usammenhængende sagsbehandling og uhensigtsmæssig kommunikation.

Socialforvaltningen har derfor et stort ønske om at sikre en koordineret og helhedsorienteret sagsbehandling og styrke dialogen med familierne samt at forbedre den socialfaglige del af myndighedsindsatsen for familier med børn med handicap. Familierne skal opleve en langt bedre faglig dialog med sagsbehandlerne og i højere grad opleve, at enhederne i Handicapcentret koordinerer familiens sag imellem sig.

Derudover var Socialforvaltningen primo 2013 genstand for en kritik af sagsbehandlingen på børnehandicapområdet. Denne kritik gav anledning til, at forvaltningen i løbet af foråret 2013 iværksatte en omfattende handleplan for at forbedre myndighedsarbejdet på børneområdet i Handicapcenter København, som blandt andet indebærer en styrkelse af kommunikationen og samarbejdet med borgeren. Fokusområdet vedrørende Bedre myndighedsarbejde i Handicapcenter København er udviklet i forlængelse heraf, så strategien kan tage hensyn til og støtte op om den iværksatte handleplan i Handicapcenter København.

Mål for fokusområdet

Der er fastsat følgende mål for Socialforvaltningens indsats i forhold til bedre myndighedsarbejde:

Mål 5A: Kvaliteten af og forældrenes tilfredshed med sagsarbejdet øges

Sådan måler vi: Der skal ske en nedgang i antallet af formalitetsklager, og sagsbehandlingsfrister skal overholdes i 80 % af sagerne samt overholdes 100 % i

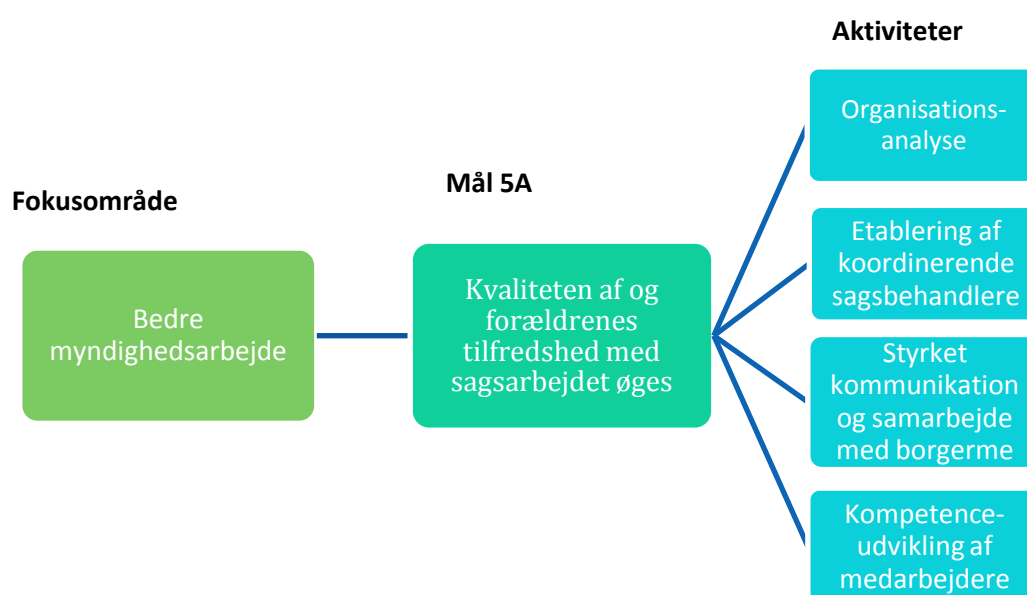
foranstaltningssagerne. Derudover skal brugertilfredsheden hos forældre til børn og unge med handicap være stigende i Handicapcentrets brugerundersøgelse.

For at understøtte målet vil Socialforvaltningen for det første se på den måde, myndighedsarbejdet i dag er organiseret på i Handicapcenter København. I den forbindelse er det vigtigt at inddrage, hvordan de nye koordinerende sagsbehandlere bedst sikrer familier til børn og unge med handicap en helhedsorienteret sagsbehandling. Socialforvaltningen vil inddrage brugere og pårørende samt forældre til børn og unge med handicap i udviklingen af Handicapcenter København.

Kvaliteten i sagsbehandlingen skal derudover øges ved, at borgerne oplever sagsbehandling, hvor de inddrages på relevant vis, høres forud for afgørelser og igennem de trufne afgørelser får en vis grad af forståelse for og accept af disse, herunder også afgørelser, hvor borgerens ansøgninger og ønsker ikke imødekommes. Det er en klar forudsætning for høj faglig kvalitet i sagsbehandlingen, at sagsbehandlingen foregår i tæt dialog og samarbejde med familien.

Det er ligeledes nødvendigt, at sagsbehandlerne ud over et godt og indgående kendskab til den formelle del af sagsbehandlingen også har en god grundviden, herunder omkring de mere bløde dele af sagsbehandlingen som eksempelvis samtaleteknikker og forståelse for det hele menneske i sagsarbejdet.

Figuren nedenfor illustrerer den årsag-virkningskæde, der arbejdes ud fra for at nå målet:

På den baggrund ønsker forvaltningen med strategien at iværksætte følgende nye aktiviteter:

AKTIVITET

Organisationsanalyse

Handicapindsatsen blev for år tilbage samlet fra 4 handicapcentre til ét samlet center. I årene efter blev der gennemført en organisering kendetegnet ved specialisering samt en effektivisering og kvalificering af sagsgange. Analysen skal fokusere på, om Handicapcenter Købehavn i dag har den mest hensigtsmæssige organisering i forhold til borgernes behov. Der foretages derfor en analyse af handicapcentrets organisering i foråret 2014, hvor formålet er at sikre den mest optimale organisering for at kunne levere den bedst mulige sagsbehandling til borgere med handicap. Organisationsanalysen skal konkret fokusere på fordele og ulemper ved blandt andet den nuværende opdeling i de forskellige enheder, at retænke brugen af Lean med borgeren i centrum og model med de koordinerende sagsbehandlere.

AKTIVITET

Etablering af koordinerende sagsbehandlere

De koordinerende sagsbehandlere skal bidrage til at forbedre de tværgående processer. Borgerne skal opleve en smidigere sagsbehandling, hvor sagsbehandleren kan vejlede i forskellige ydelser på tværs af Handicapcentret og med øvrige samarbejdspartnere og hjælpe borgerne gennem processerne trin for trin. De koordinerende sagsbehandlere skal give familier tilknyttet Børnefamilieenheden en fast kontaktperson, der skal guide dem igennem sagsforløbet. Borgerne skal opleve, at der kun er én indgang i Handicapcentret.

AKTIVITET

Styrket kommunikation og samarbejde med borgerne

Der er behov for at styrke kommunikationen i forhold til familier med børn og unge med handicap. Eksempelvis er der behov for, at der bliver udarbejdet nye vejledninger, og eksisterende vejledninger skal forbedres, så de i sprog og indhold matcher forældrenes situation og behov. Handicapcenter København vil desuden arbejde med målrettet informationsindsats gennem et elektronisk, eksternt nyhedsbrev blandt andet til familier til børn og unge med handicap. Endelig arbejdes der løbende aktivt med at gøre hjemmesiden mere brugervenlig.

Derudover vil Handicapcenter København i højere grad inddrage og samarbejde med forældre til børn og unge med handicap i forbindelse med udviklingen af området. Dette vil blandt andet ske gennem Forældrerådet, og der vil også blive arbejdet med samskabelsesforsøg. Eksempelvis vil handicapcentrets nye strategi for 2014 baseres på samskabelse mellem handicapcentrets ledelse og forskellige interessenter, og samskabelse vil også være et selvstændigt punkt i den nye strategi. Målet er at finde frem til det, der skaber værdi for borgerne samt at etablere partnerskaber med interessenterne, så ledelsen og medarbejdere i Handicapcenter København herigennem løbende kan tilegne sig læring i forhold til at udvikle området.

AKTIVITET

Kompetenceudvikling af medarbejdere

Forvaltningen ønsker at styrke samarbejdet og dialogen med familier med børn med handicap. Derfor skal medarbejderne i handicapcentret gennemføre et kompetenceudviklingsforløb. Kompetenceudviklingen har fokus på at sikre en mere ligelig balance mellem jura og socialfaglighed, gode samtaleteknikker og tydelighed samt anerkendelse i mødet med borgeren herunder ved at kommunikere ud fra en ligeværdig tilgang til forældrene og deres ressourcer. Derudover skal den skriftlige kommunikation styrkes. Dette gælder også i forhold til afgørelses- og brevskabeloner, der bør være udfærdiget i et forståeligt og borgernært sprog samtidig med, at det lever op til de krav, der er i lovgivningen.

TVÆRGÅENDE FOKUSOMRÅDE: En mere vidensbaseret udvikling og praksis

---

I Socialforvaltningen vil vi arbejde mere vidensbaseret på området for børn og unge med handicap. Ved at arbejde mere vidensbaseret vil vi sikre, at vores arbejde med børn og unge med handicap er baseret på den aktuelt bedst tilgængelige viden. Formålet er, at vi dermed løbende sikrer, at det vidensgrundlag, som indsatsen tilrettelægges ud fra, også giver målgruppen de bedst mulige betingelser for at opleve større selvhjulpenhed og øget livskvalitet.

Socialforvaltningen har de seneste år arbejdet på at indføre effektbaseret styring og -læring som et bærende styringsprincip i forvaltningen. Fokusområdet "En mere vidensbaseret udvikling og praksis" spiller således en væsentlig rolle i at understøtte dette styrings- og læringsparadigme ved at fastholde organisationens opmærksomhed på, hvad der virker, hvordan, for hvem og under hvilke betingelser.

Vidensbaseret policy-udvikling og vidensbaseret praksis

I dette fokusområde opereres der med to forskellige - men forbundne - niveauer: En mere vidensbaseret policy-udvikling og en mere vidensbaseret praksis:

- Med en *vidensbaseret policy-udvikling* menes, at der skal ligge viden – gerne evidens – til grund for den overordnede retning, som vi ønsker at udvikle området for børn og unge med handicap og deres familier i.
- En *vidensbaseret praksis* betyder, at de metoder, der anvendes i det konkrete arbejde med børn og unge med handicap, skal være baseret på den aktuelt bedst tilgængelige viden.

Socialforvaltningen ønsker at forfølge begge niveauer. Nedenfor beskrives, hvordan vi konkret vil arbejde med vidensbaseret policy-udvikling og vidensbaseret praksis.

Vidensbaseret policy-udvikling

En mere vidensbaseret policy-udvikling handler om, at de overordnede retninger, vi fastsætter, skal tage afsæt i viden om, hvilke forhold der er væsentlige for at hjælpe børn og unge med handicap til at opnå øget selvhjulpenhed og livskvalitet.

For at understøtte en mere vidensbaseret policy-udvikling er de retninger og mål, som strategien udstikker, udsprunget af den aktuelt bedst virkningsdokumenterede viden. Strategiens satsninger på tidlig indsats, inddragelse af familien og støtte i forbindelse med overgangen til voksenlivet er således valgt, fordi forskning og erfaring har identificeret disse elementer som

afgørende for, at børn og unge med handicap bliver mere selvhjulpne og får øget livskvalitet.

Udviklingen og kvalificeringen af tilbudsviften bygger ligeledes på viden om, hvilke rammer og hvilke pædagogiske og behandlingsfaglige metoder, der bedst imødekommer de aktuelle og fremtidige behov hos børn og unge med handicap samt deres forældre.

Vidensbaseret praksis

For at få en mere vidensbaseret praksis vil Socialforvaltningen på de områder, hvor det er muligt, arbejde målrettet på at indføre indsatser, hvor der er dokumentation for virkningen. Eksempler på det er indførelsen af evidensbaserede programmer som fx Parent Management Treatment og Multi Systemisk Terapi. I samarbejde med Socialstyrelsen er Center for Børn med Handicap i gang med at udvikle et evidensbaseret familieprogram.

For at styrke den vidensbaserede policy-udvikling og den vidensbaserede praksis på børnehandicapområdet vil vi konkret:

AKTIVITET

Implementere og forankre brugen af forandringskompasser for børn med handicap

Forandringskompasserne for børn med handicap er udviklet som et dialogværktøj, der giver mulighed for at følge - og have en struktureret dialog om - det enkelte barns udvikling. Forandringskompasserne betyder, at sagsbehandlere og institutionerne kan vurdere, om den støtte, barnet modtager, bidrager til at nå de mål, der er fastsat i barnets handleplan. Både Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap er blevet introduceret til brugen af forandringskompasser, men der forestår en opgave i at understøtte implementeringen af forandringskompasserne, tilpasse dem fagligt og organisatorisk og bruge den viden, som kompasserne giver.

AKTIVITET

Udvikle udredningsværktøj samt implementere og forankre nye redskaber ift. systematisk opfølgning på handleplaner og effekten af foranstaltningerne

Børnefamilieenheden i Handicapcenter København har i 2012 i samarbejde med Socialstyrelsen afprøvet et nyt udredningsværktøj, ligesom der er arbejdet med nye redskaber ift. systematisk opfølgning på handleplaner. Udredningsværktøjet bruges i forbindelse med oplysning af ansøgningssager samt udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser. Værktøjet sikrer en systematisk bearbejdning af

oplysningerne.

Der var dog visse begrænsninger i forhold til det udredningsværktøj, der blev afprøvet. Derfor vil Børnefamilieenheden opstarte et projekt, der har til formål at udvikle to nye udredningsværktøjer – et udredningsværktøj, der er målrettet foranstaltningssager og et værktøj, der er målrettet de øvrige handicapbestemmelser, der administreres i enheden. Formålet med de nye udredningsværktøjer er at understøtte den systematiske faglige tilgang, som er nødvendig, hvis sagsbehandlerne skal arbejde ud fra en vidensbaseret tilgang til området.

AKTIVITET

Systematisk vidensopsamling i Center for Børn med Handicap

I Center for Børn med Handicap vil der være fokus på at arbejde vidensbaseret og foretage en systematisk vidensopsamling med henblik på videreformidling blandt andet på centrets hjemmeside. Centret har desuden en ambition om at indgå i forskningssamarbejder for at sikre et øget fokus på effekterne af centrets indsatser ift. de børn og unge med handicap, som benytter og er anbragt på centrets tilbud.

BILAG 1: Oversigt over strategiens aktiviteter og finansiering

Nedenfor fremgår en oversigt over de aktiviteter, der hører til de forskellige fokusområder og aktiviteterernes finansieringsstatus.

Fokusområde	Mål	Aktivitet	Finansiering
1: Tidlig indsats ift. børn og unge med handicap og deres familier	1A: Flere børn og unge får en tidligere indsats	Socialrådgivere tilknyttet daginstitutioner	Ikke finansieret – opkvalificeringen af socialrådgivere anslås at koste ca. 0,15 mio. kr. årligt afhængigt af antallet af socialrådgivere på daginstitutioner fremadrettet
		Socialrådgivere tilknyttet specialskoler	Ikke finansieret – ansættelse af socialrådgivere anslås at koste ca. 1,3 mio. kr. årligt
		Styrket samarbejde mellem SOF og BUF	Finansieres inden for rammen
	1B: Øget inddragelse af og samarbejde med familie og netværk	Tidligt overblik over familiens ressourcer	Finansieres inden for rammen
		Tidlig familie-behandling for familier med hjemmeboende børn og unge	Finansieret - indgik i Budget 2014 som investeringsforslag
		Styrket familie-indsats til familier med anbragte børn og unge med handicap	Finansieret - indgik i Budget 2014 som investeringsforslag
2: God overgang til voksenlivet for unge med handicap	2A: Flere unge får en smidig og koordineret overgang fra unge- til voksen-tilværelsen	Styrkede arbejds gange	Finansieres inden for rammen
		Målrettet pædagogisk indsats ift. træning af voksen-færdigheder	Finansieres inden for rammen
		Informationsindsats ift. forældre til unge med handicap vedr. overgangen	Finansieres inden for rammen

3: Udvikling og kvalificering af tilbudsviften	3A: Etablere flere interne tilbud til børn og unge med handicap	Etablering af familiehus	Finansieret af mindreforbrug på anlægsmidler – godkendt af SUD den 30.10.13
		Etablering af interne dagtilbud	Finansieres inden for rammen
		Samling af aflastningstilbud til børn og unge med handicap	Finansieret - indgik i Budget 2014 som investeringsforslag
4: Styrkede rammer for dialog mellem Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap	4A: Børn og unge med handicap og deres familier får en koordineret indsats fra Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap	Udarbejde klare rollebeskrivelser	Finansieres inden for rammen
		Fokus på ledelsesinformation og visitation til Center for Børn med Handicap	Finansieres inden for rammen
		Afholdelse af fælles temadag	Finansieres inden for rammen
5: Bedre myndighedsarbejde i Handicapcenter København	5A: Kvaliteten af og forældrenes tilfredshed med sagsarbejdet øges	Organisationsanalyse	Der blev ikke i Budget 2014 afsat 0,7 mio. kr. til en ekstern analyse, så der foretages en intern analyse, der finansieres inden for rammen
		Etablering af koordinerende sagsbehandlere	Finansieret som følge af Budgetaftalen for 2014
		Styrket kommunikation og samarbejde med borgere	Finansieres inden for rammen
		Kompetenceudvikling af medarbejdere	Finansieres inden for rammen
Tværgående: En mere vidensbaseret udvikling og praksis	En mere vidensbaseret udvikling og praksis	Implementere og forankre brug af Forandringskompasser	Finansieres inden for rammen

Udvikle udredningsværktøj og forankre nye redskaber til systematisk opfølgingsarbejde	Finansieres inden for rammen
Systematisk videns- opsamling i Center for Børn med Handicap	Finansieres inden for rammen